

Olga Kobylanska // Ruthenische Revue. – 1904. - Nr. 15. - S. 457-458. 18. Über den Hotar. Eine Skizze von Olga Kobylanska. // Ruthenische Revue. – Wien. – 1903. - Nr. 15. - S. 363-368; Nr. 16. – S. 387-391. 19. Übers Meer. Eine Skizze von Olha Kobylanska//Ukrainische Rundschau. – Wien. – 1906. - №3. – S. 109-113. 20. Valce mélancolique. Nouvelle von Olga Kobylanska // Ruthenische Revue. – Wien. – 1904. - Nr. 6. - S. 141-144; Nr. 7. - S. 160-165; Nr. 8. - S. 184-187; Nr. 9. - S. 205-211; Nr. 10. - S. 235-237; Nr. 11. - S. 252-258; Nr. 12. - S. 282-286. 21. *Kluge Fr*: Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache / 24., durchges. und erw. Aufl. – Berlin: de Greyter, 2002. – 1023 s. 22. *Köbler G*. Deutsches Etymologisches Wörterbuch / Gerhard Köbler. – Berlin, 1995. – 484 s.

В статті на матеріалі текстів произведень О. Кобылянської, написаних на німецькому мові, аналізуються виділені нами лексическіе заїмствованія. На основі різного типу класифікацій заїмствованих лексем, устанавлюється частота іспользования, статистическое соотношеніе отдельных груп лексическіе заїмствований, а також домінування того ілі иного языка-істочніка ілі языка-посредніка.

Ключевые слова: лексическое заїмствование, інтернаціоналізм, язык-реципиент, язык-істочник, прямые заїмствованія,

In the scientific investigation based on material of German texts, novels of Olha Kobylanska is analyzed the excerption from lexical borrowings carried out beforehand. With the help of different types classifications of borrowed lexical units is defined the frequency of the usage and quantitative correlation of individual groups, predomination of a certain language-source or language-mediator.

Key words: lexical borrowing, internationalism, language-recipient, language-source, direct borrowing, mediated borrowing.

УДК 82-929

Якименко О.В., асп.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

«ТРИЧІ МЕНІ ЯВЛЯЛАСЯ ЛЮБОВ...» (чоловіки в житті Наталі Романович-Ткаченко)

У статті на основі архівних матеріалів з'ясовуються невідомі досі факти з життя і творчості Наталі Романович-Ткаченко.

Ключові слова: Революційна українська партія, інтелігенція, творчість, література, політика, культура.

На сьогодні про Наталю Романович-Ткаченко (1884-1933) ми знаємо надзвичайно мало. Коротку довідку про її життєвий і творчий шлях, а також неповний список опублікованих творів подає «Енциклопедія українознавства» у 10-ти томах¹ [Енциклопедія українознавства 1998, 2799]. Скупі відомості загального характеру містить «Український радянський енциклопедичний словник» у 3-х томах² [Укр. радян. енциклопед. словник 1968, 452]. У 1987 р. Наталя Шумило в передмові до однотомника письменниці окреслила деякі моменти з її біографії та творчих зв'язків.

Варто зауважити, що Наталя Романович-Ткаченко була досить впливовою людиною. Вона брала активну участь у діяльності Револуційної української партії, у жіночому русі, у літературному й культурному житті Києва 1910-1930-х рр. Але громадські й письменницькі обов'язки вона завжди вміло поєднувала з родинними. Таким чином, є необхідність дослідити, хто впливав на долю письменниці, з ким вона йшла поруч по життю.

Отже, мета статті – створити портрет письменниці в контексті громадсько-політичного та культурного життя України початку ХХ ст.

Об'єктом дослідження є архівні матеріали та автобіографічні твори Наталі Романович-Ткаченко.

Предмет дослідження – факти з біографії письменниці, пов'язані з подорожнім життям.

Уперше введено до наукового обігу значну кількість архівних матеріалів, що зберігаються в Інституті рукописів НБУ ім. В. Вернадського.

У спогадах Наталя Романович-Ткаченко так охарактеризувала своє життя: «Зо мною трапилася звичайна історія, що буває з жінками. Рветься дівчина на сцену, починає працювати, вчитися в артистичному колі і раптом вийде заміж за артиста. Тут і діти, і артистка вмерла; народилася жінка й мати... Піде до науки на медицину; рік, другий учиться, далі за студента-медика вийде та вже не «жінка-лікарка» виходить, а жінка лікаря. От і мені судилося – кинувшись до революції, до боротьби, несподівано опинитися

¹ Романович-Ткаченко Наталя (1884–1933), письменниця, народилася у Сквирі на Київщині. Живучи в Чигирині, брала участь у діяльності українських революційних гуртків. У 1903-06 жила у Львові, де познайомилася з І.Франком; там таки почала (1905) друкувати оповідання в «ЛНВ», у якому були друковані й далші її твори, зокрема трилогія «Мандрівниця» і подорожні записки з Галичини (1917-18). З 1923 Р.-Т. друкувала свої твори в журналі «Червоний шлях». Збірка оповідань «Життя людське» (1918), «Несподіваний землетрус» (1928), «Чебрець-зілля» (1928), «Зінькова зірка» (1929) і кн. «Нас кличуть гудки. Записки революціонерки 900-их рр.» (1930). Член літературної організації «Плуг». Померла у Києві.

² Романович-Ткаченко Наталя Данилівна (1884, м. Сквиря Київ. обл. – 1933, Київ) – укр. рад. письменниця. В кращих оповіданнях закликала до революц. боротьби («Богиня революції», 1904), викривала лібералів і ренегатів («На балконі», 1909; «Біля родинного вогнища», 1911).

жінкою революціонера, коло колиски, що не боротьби вимагає, а затишку й спокою» [Романович-Ткаченко 1925, 122].

У лютому 1902 р. Наталя Романович-Ткаченко (дівоче прізвище Краєвська) брала участь у роботі новоствореної Революційної української партії (РУП), під час якої познайомилася з Михайлом Степановичем Ткаченком (конспіративне прізвище – «Хвиля»). Це був «чорнявий, високий, вродливий студент з сумними глибокими очима» [Романович-Ткаченко 1925, 108]. Пізніше Наталя Романович-Ткаченко стане його дружиною. Чоловік та ідеї РУПу вплинули на становлення майбутньої письменниці як націоналістки й патріотки. Вона усвідомила необхідність говорити й писати українською мовою, домагатися свободи для народу.

В ніч на 18 квітня (за новим стилем 1 травня) 1902 р. було заарештовано М. С. Ткаченка із значною кількістю літератури й ув'язнено до осені 1902 р. Після його звільнення з'явилася загроза заслання до Сибіру. Щоб уникнути цього, наприкінці 1903 р. подружжя Ткаченків емігрувало до Львова, де тоді працював закордонний комітет РУП. У них народжуються діти – Наталя та Лев. У період еміграції за сприяння І. Франка виходять перші твори письменниці під назвою «Три нариси». До речі, саме І. Франко вигадав для неї псевдонім – Н. Романович (під цим прізвищем конспіративно проживав у Львові М. Ткаченко).

Після повернення до Києва чоловік письменниці закінчив юридичний факультет Київського університету. Університетська рада пропонувала йому готуватися до професорської діяльності, комерційна школа запрошувала його читати лекції з політичної економії. Але характеристика київського губернатора генерала Новицького – «надзвичайно здібний і талановитий революціонер-агітатор» [Червоний прапор 1920, 6] – унеможливила його подальшу наукову та викладацьку діяльність. Він мусив записуватись до адвокатури в Одесі, а проживати в Києві. М. Ткаченко, щоб утримувати родину, заробляв приватними лекціями, коректою, перекладами й навіть перепискою. Щоправда, він неодноразово отримував пропозиції на посади юристконсульта на заводі та на залізниці. Але це для нього означало б піти проти своїх соціалістичних переконань і служити капіталістам. М. Ткаченко залишався «чесним з собою». Образ непохитного чоловіка, «чесного з самим собою» і зі своєю родиною ляже в основу багатьох творів письменниці: «На балконі» (1909), «Біля родинного вогнища» (1911), «Петрусь, Нінусь, Юрусь» (1912) та ін.

Наталя Романович-Ткаченко морально підтримувала чоловіка, а від життєвих негараздів ховалася у світ літературної творчості: «Я не знаю, моє серденько, чому я тобі не пишу; не знаю й чому од тебе немає листів. Кілька разів поривалася писати тобі, але замість того починала писати оповідання

(правда, вже й скінчила його), оповідання про ту осінь, яка входить в хату з усіх трьох вікон, про сум гордих сосен під небом сірим, про пожовкле листячко. Отсе як пишу – сиджу в великій хаті, а поруч в бібліотеці бухгалтерія моя... (і не люблю я рахувати, але треба було б мені раніше самій рахувати, було б тепер легше мені).

Усі ці дні досить добре було мені, бадьоро почувала себе, а отсе сьогодні якась втома, якийсь безсилля і туга за тобою. За теплом твоєї душі.

І Левко помітив, що я сумна... все таки Левко багато дає моїй душі, але ось Таля трохи наче чужа. Як би так з'єднати їх близьенько до себе і як би так, щоб діти й чоловік разом були... Се мрія жінки в хвили слабости й втоми, а взагалі ж я «амазонка», знаєш?» [Ф. 121, од. зб. 157].

Протягом 1917-1918 рр. Наталя Романович-Ткаченко перебувала в колі перших осіб держави. Її чоловік М. Ткаченко відіграв велику роль у процесі державотворення: з 1917 р. – член Української Центральної і Малої Ради (від УСДРП), генеральний секретар, згодом міністр судових справ (листопад 1917 р. – березень 1918 р.), міністр внутрішніх справ УНР (березень 1918 р. – квітень 1918 р.). «Єдина конструктивна голова...» – говорив про нього один з «видатніших політичних діячів» (М. Грушевський – Авт.) [Червоний прапор 1920, 6]. Це був результат його багаторічної теоретичної підготовки з організації «пролетарської революції». Непрості часи виборювання Україною державності письменниця відтворить у романі «Чорна мафія», а її чоловік стане прототипом міністра-соціаліста Віктора Маляренка.

Важливо зауважити, що М. Ткаченко дотримувався ідеї «всеукраїнства» (Наталя Романович-Ткаченко) і виступив зі статтею «Волею і правом українського народу», в якій обґрунтував існування під формою автономії самостійної української держави. Пізніше М. Ткаченко зауважував, що «розвиток революційних подій з неминучістю веде до повної самостійності України». Як згадував М. Галаган, «він із глибоким внутрішнім пересвідченням заявляв, що не тільки дебати на цю тему про автономію, але й постановка партійної конференції про фактичне її заведення була цілком безпредметною, була якимсь анахронізмом для того часу і тих реальних обставин... Треба було вже тоді ясно й виразно ставити собі метою здобуття державної самостійності України і цю свою мету здійснювати революційним шляхом, поборюючи всіх своїх противників із російського табору та створюючи блок чи коаліцію з українськими партіями, які будуть здібні йти на боротьбу за фактичне проведення в життя української самостійності» [Верстюк 1998, 173].

Наприкінці 1919 р. над новоутвореною державою нависла загроза остаточної втрати незалежності, і М. Ткаченко, не дбаючи про власне життя, поїхав делегатом до Москви «рятувати самостійність України» [Червоний

прапор 1920, 7]. «Дуже песимістично оцінював майбутнє української справи під більшовицьким режимом, вважав, що він спричинить ґрунтовне й систематичне обрусіння, якого не було й за царських часів» [Верстюк 1998, 174]. У Росії М. Ткаченко був інтернований і останні дні життя перебував у таборі в Москві, де й загинув. Радянська влада бачила в ньому сильного та впливового супротивника і зробила все можливе для того, щоб приховати справжню причину його смерті. За офіційною версією він помер від плямистого тифу в місті Серпухові. Наталя Шуило, посилаючись на спогади молодшого сина письменниці В. Тищенка, говорила автору цих рядків, що М. Ткаченка було застрелено, коли він їхав на зустріч з В. Леніним. У лютому 1920 р. у Києві вийшов літературний додаток газети «Червоний прапор», присвячений пам'яті М. Ткаченка. Радянська влада його «канонізувала», намагалася залучити до просування своєї ідеології в Україні й створити з нього образ «українського Леніна», називаючи «товаришем-вождем», «провідником українського пролетаріату» [Червоний прапор 1920, 7]. Це ще раз засвідчує те, що в Україні М. Ткаченко був популярною і впливовою людиною. «Треба знати, – згадував Д. Дорошенко, – що Ткаченко, незважаючи на свої крайні соціалістичні погляди, був великий український націоналіст і патріот» [Верстюк 1998, 174].

Після поразки національно-визвольного руху Наталя Романович-Ткаченко обрала позицію формальної лояльності щодо радянської влади, хоча внутрішньо її не сприймала. У цей період життя й творчості, щоб уникнути чекістських чисток, вона з родиною змушена була замовчувати ту обставину, що була дружиною міністра. Вона стверджувала, що з 1917 р. її чоловіком був лікар Іван Васильович Тищенко. В архіві письменниці зберігається лікарське посвідчення, в якому він визнає Ткаченка Володимира, народженого 2 липня 1918 р., своєю дитиною. На основі архівних матеріалів з'ясовано, що в 1917-1918 рр. чоловіком письменниці все ж був М. Ткаченко. У листі до В. Модзалевського від 22 січня 1920 р. Наталя Романович-Ткаченко повідомляє: «Прийшло потвердження сумної звістки про смерть чоловіка і се дуже тяжко переживається всією моєю родиною. І я, з свого боку, в сі перші важкі дні, втратила рівновагу, потрібну для роботи» [Ф. 12, од. зб. 856].

У червні 1921 р. Наталя Романович-Ткаченко залишилася вдовою вдруге. Лікар І. Тищенко, рятуючи людей від епідемії висипного тифу на Трипіллі, заразився і помер. В архіві письменниці зберігаються чотири вірші, написані на смерть чоловіка, які засвідчили і її потенційні можливості як поета:

Никне листя поживкле долі восени,
Сніг холодний навіки його вкриває...
Никне долі печаль наша, туга наша,

Никне долі душа наша: вже його немає [Ф. 3513, од. зб. 453].

Важливу роль у житті й творчості Наталі Романович-Ткаченко відіграв публіцист, прозаїк і критик М. Могилянський. З 1923 р. він був чоловіком письменниці. Початок їхніх творчих контактів – невідомий. Та вже в 1919 р. М. Могилянський надрукував змістовну рецензію на збірку письменниці «Життя людське». З його листів відомо, що вони в 1921 р. читали один одному свої твори, а їх діти були добре знайомі. Наталя Романович-Ткаченко піклувалася про М. Могилянського, коли він опинився в Петербурзі, допомагала йому порадами, посилками. Нарешті, знайшла йому посаду в Києві. В архіві письменниці зберігаються листи М. Могилянського до неї. Вони дуже щирі, теплі, свідчать про приязне ставлення автора до адресата. Так, в одному з листів він пише: «А Ви не сумуйте! Невже Ви ще не впевнилися, що як би не пройшло життя, коли йдеш до заходу, завжди неминуче почуватимеш, що воно пройшло «якось не так»? От зі мною дивна річ, – я якось не відчуваю, що життя вже сливе пройшло... Ніхто, звичайно, (на щастя) не знає, коли остаточно спаде завіса і la comedia буде finita, це завжди можливо й в молоді роки. Але все-таки дивовижно в мої роки все ще чогось чекати!.. Згадую, років з – 4 тому назад в «Нашому Минулому» було надруковано листа С. Д. Носа – (я знав його в роки, коли скінчав гімназію) – до сестри. В ньому він, вже дуже старий, писав: «А ще моє не втекло, – чується, що саме краще, ще напереді!» Чи не смішно? Сміюся, але тому сміху навпаки ось і мені – «чується, що саме краще ще напереді!»... Диваки часом люде! Хиба ні?» [Ф. 121, од. зб. №118].

В листах М. Могилянського до Наталі Романович-Ткаченко за постаттю автора вгадується схильний до роздумів і самоаналізу прозаїк-інтелектуал: «якось час лине і не встигаєш робити те, до чого прагне душа, а все розмінюєшся на дрібниці і несинітницю... Життя – ж не довге і, мабуть, десь за кутком недалеко вже стоїть відомий Вам персонаж з Пера Гинта, який перетоплює тих, хто не зумів «бути собою»... Мені – ж усе здається, що я ще не був «собою», хиба що так випадково, прихапцем, меж іншим... Свідомість сього в час, коли відчуваєш, що йдеш під гору, досить важка... Хоч ось кажу – «чуваєш, що йдеш під гору», а в дійсності – побій мене Бог – стою не відчуваю: свідомість того єсть (бо – ж я таки не зовсім дурний), але почуття а не кришечки! Усе здається, що ніби то життя ще десь буде, а не вже сливе минуло... Дурна така вдача трапляється на світі...» [Ф. 121, од. зб. №112].

За спогадами В. Тищенка, «Це був чоловік уже в літах, з борідкою й вусами. Одягався недбало: темно-зелена «толстовка», смугасті штани. Улітку натягав на сіру чуприну кумедного білого капелюха. Ходив по вулицях з грубезною палицею. Перебуваючи в доброму гуморі, мугикав собі під ніс оперні арії» [Тищенко, 8]. Про тонке почуття гумору М. Могилянського свідчить його поштова

листівка до Наталі Романович-Ткаченко: «З огляду на те, що скінчилося 12 діб з години, як я сюди приїхав, написав Вам кілька листів, а від Вас не маю жодного словечка, – дипломатичні стосунки між нами зірвано, доки не представите задовольняючих пояснень...» [Ф. 121, од. зб. №115].

Квартира Наталі Романович-Ткаченко на вулиці Великій підвальній після переїзду туди з Петербурга М. Могілянського перетворилась на своєрідний творчий осередок, куди навідувались письменники й учені. До кола близьких знайомих Наталі Романович-Ткаченко належали Марія Грінченко, Марія Пригара, К. Квітка, Оксана Стешенко (донька Михайла Старицького), Агата Турчинська, добрі взаємини були з І. Дніпровським, П. Тичиною, М. Хвильовим. М. Могілянський та Наталя Романович-Ткаченко підтримували дружні стосунки з Б. Антоненком-Давидовичем, М. Вороним, М. Драй-Хмарою, Д. Загулом, М. Зеровим, М. Ірчаном, Григорій Косинкою, А. Кримським, В. Підмогильним, М. Рильським (він товаришував із сином М. Могілянського Дмитром), М. Терещенком, А. Шияном, із дружинами приходили Ю. Меженко та проф. Калинович. «Різні люди, неоднакова зовнішність, різні характери. Але всі, безумовно, талановиті, розумні – таке було тоді мамине оточення. Все це були люди переважно молоді, 25-35 років здебільшого. Запальні, дотепні, веселі» [Тищенко, 7-11]. М. Могілянський у 20-ті роки перебував у центрі інтелектуального руху, мав великий авторитет у письменницьких колах, особливо серед молоді. Під час літературної дискусії 1925-1928 рр. думки М. Хвильового знайшли активну підтримку в колі Наталі Романович-Ткаченко та М. Могілянського. У цей час критик неодноразово відвідував Харків для участі в полеміці.

Наталя Шумило так характеризує внесок М. Могілянського у формування ідеї національного літературного розвитку: «Обговорення шляхів розвитку української літератури, що активно велося наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст., досягло апогею в ході дискусії 1925-1928 років. М. Могілянський, учень М. Коцюбинського і перекладач його творів російською мовою, обстоював повноцінне українське мистецтво, бо саме воно потрібне було національній інтелігенції. В журналі «Украинская жизнь» критик надрукував статтю «Про культурну творчість» (1912), де висловив думку про розвиток української літературної творчості у двох напрямках: освоєння та «націоналізація» світової культури і, з другого боку, узгодження національних потреб із світовим поступом та самостійна творчість [Шумило 2003, 68]. М. Могілянський був упевнений, що без національної інтелігенції неможливе становлення нації, а лише утворення «етнографічної маси».

У вересні 1933 р. Наталя Романович-Ткаченко померла від тифу в Жовтневій лікарні. У 1935 р. М. Могілянський, який на той час переховувався в дочки в Дніпропетровську, нелегально повернувся до Києва. Він опрацював ар-

хів письменниці і передав його до Центральної наукової бібліотеки. Завдяки М. Могилянському ми маємо можливість ознайомитися з неопублікованими творами Наталі Романович-Ткаченко, а також з її листами, які розкривають багатий внутрішній світ і душевну теплоту їх авторки.

Отже, Наталя Романович-Ткаченко – знакова постать початку ХХ ст. Вона перебувала в центрі політичного і культурного руху. В її житті чоловіки відіграли важливу роль. Не без впливу М. Ткаченка, одного з очільників РУПу, а згодом міністра УНР, вона пройнялась ідеєю української державності та патріотизму. І. Тищенко допоміг їй врятуватися від репресій влади, а його смерть стала поштовхом до написання поезії. М. Могилянський залучив до кола письменників, які перебували в центрі літературного життя 1920-х років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верстюк В.Ф. Діячі Української Центральної Ради : Бібліографічний довідник / В. Ф. Верстюк. – К., 1998. – 255 с. 2. Енциклопедія українознавства : У 10 т.: Перевидання в Україні / Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, Фонд духовного відродження ім. Андрія Шептицького. – Репринтне відтворення видання 1955-1984 років. – Львів : НТШ. – Т.7. – 1998. – 2930 с. 3. Пам'яті М. Ткаченка // Червоний прапор. – 1920. – №4. – С. 1-12. 4. Романович-Ткаченко Н. На дорозі до революції. Уривки зі споминів // Україна. – 1925. – Кн. 4. – С. 103-122. 5. Тищенко В. Мандрівка в дитинство. 6. Український радянський енциклопедичний словник : У 3-х тт. / Гол. ред. М. П. Бажан ; АН Української РСР. – К. : Гол. ред. УРЕ. – Т. 3. – 1968. – 856 с. 7. Шумило Н.М. Під знаком національної самобутності : Українська художня проза і літературна критика кінця 19 – початку 20 ст. / Н.М. Шумило ; НАНУ 8. Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка – Київ : Задруга, 2003. – 354 с. 9. Інститут рукописів НБУ ім. В. Вернадського, Ф. 12, од. зб. 856. 10. Інститут рукописів НБУ ім. В. Вернадського, Ф. 121, од. зб. 112. 11. Інститут рукописів НБУ ім. В. Вернадського, Ф. 121, од. зб. 115. 12. Інститут рукописів НБУ ім. В. Вернадського, Ф. 121, од. зб. 118. 13. Інститут рукописів НБУ ім. В. Вернадського, Ф. 121, од. зб. 157. 14. Інститут рукописів НБУ ім. В. Вернадського, Ф. 3513, од. зб. 453.

Стаття надійшла до редакції 22.04.2013.

Якименко О., асп.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

«Трижды мне являлась любовь...»

(мужчины в жизни Натальи Романович-Ткаченко)

В статье на основе архивных материалов выясняются неизвестные доселе факты из жизни и творчества Натальи Романович-Ткаченко.

Ключевые слова: *Революционная украинская партия, интеллигенция, творчество, литература, политика, культура.*

Yakymenko, O., postgraduate student
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv
«Love appeared three times to me...»

(men in the life of Natalia Romanovych-Tkachenko)

The article studies the hitherto unknown facts of Natalia Romanovych-Tkachenko's course of life and creative development on the basis of archival materials.

Keywords: Revolutionary Ukrainian Party, intelligence, creativity, literature, politics, culture.

УДК 82-145 Жиленко І.

Яровий О.С., к.філол.н., доц.
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

ХУДОЖНЯ ФІЛОСОФІЯ ЗБІРКИ ІРИНИ ЖИЛЕНКО «СВІТЛО ВЕЧІРНЄ»

У статті досліджуються провідні мотиви поетичної збірки відомої української шістдесятниці. Розглянуто ключові питання авторського світогляду та поетики. Акцентовується на зв'язку біографії із творчим процесом, на рисах індивідуального стилю. Головне у творчості поетеси – художня філософія оптимізму, розумінні життя як свята краси і творчості.

Ключові слова: поетика, поезія, філософія оптимізму, творчість, краса, Бог, вічність.

Слова не мруть. Не йдуть в останню путь.

І.Жиленко

У березні 2013 року на презентації книги своїх спогадів та роздумів Іван Дзюба – інтелектуальне чоло шістдесятництва – зронив значущу фразу: «Для мене дуже важливе слово... крізь слово я бачу людину, відчуваю характер, ситуацію, суспільну атмосферу...» [4,1]. Ось прикметне ставлення до слова шістдесятників як покоління однодумців. Чию б творчість із них ми не взяли, орбіта автора відцентрована навколо Слова. Навіть коли це актори, художники, музиканти... Слово талантів – щедре. Ніякої егоїстичної замкненості, ні гордовитої ізольованості – навпаки, від кожного «я» ширяться хвилі альтруїстичного тепла, авторськими думами та емоціями пронизана вся навколишня дійсність густіше, ніж нинішньою електромагнітною павутиною...

Ірина Жиленко навіть у цьому поколінні, де кожен – непересічна особистість, виразно виділяється своєю неповторністю. На думку дослідни-